

Judit Borrull
Lluís Riera
Jordi Martí

Esport i educació a la Penya, un model de planter per a la formació integral de persones i jugadors/es

Recepció: 06/04/17 / Acceptació: 07/04/17

Resum

Aquest article exposa la història i alguns aspectes fonamentals de la filosofia model de treball amb el planter de la Penya. Repassa la història de la Penya i ofereix algunes claus necessàries per entendre la filosofia del club i el model de treball de planter que després es presenta, començant per subratllar la importància del bàsquet base i exposant, després, el treball referent a l'àmbit acadèmic amb el conjunt de jugadors i jugadores del club, el treball de la Fundació, particularment en relació amb la promoció del bàsquet de formació i, finalment, els processos educatius amb els jugadors becats.

Paraules clau

Bàsquet base, Formació, Educació, Valors, Planter, Penya

Deporte y educación en la Penya, un modelo de cantera para la formación integral de personas y jugadores/as

Este artículo expone la historia y algunos aspectos fundamentales de la filosofía modelo de trabajo con la cantera de la Penya. Repasa la historia de la Penya y ofrece algunas claves necesarias para entender la filosofía del club y el modelo de trabajo de cantera que luego se presenta, empezando por subrayar la importancia del baloncesto base y exponiendo, después, el trabajo referente al ámbito académico con el conjunto de jugadores y jugadoras del club, el trabajo de la Fundación, particularmente en relación con la promoción del baloncesto de formación y, finalmente, los procesos educativos con los jugadores becados.

Palabras clave

Baloncesto base, Formación, Educación, Valores, Cantera, Penya

Sport and Education in the Penya, a Model of Farm System for the Integral Preparation and Training of Persons and Sports Players

This article sets out the history and a number of fundamental aspects of the model philosophy of working with youth sections of the Penya (Joventut de Badalona) farm system. It outlines the history of the Penya and offers essential keys to understanding the philosophy of the club and the model of work with youth sections which it goes on to present, first of all emphasising the importance of junior basketball and going on to detail the work in the academic syllabus with the girls and boys in the club's junior teams, the work done by the Foundation, particularly in connection with the promotion of basketball training, and, finally, the educational processes with scholarship players.

Keywords

Junior basketball, Training, Education, Values, Farm system, Penya

Com citar aquest article:

Borrull, Judit; Riera, Lluís; Martí, Jordi (2017).

"Esport i educació a la Penya, un model de planter per a la formació integral de persones i jugadors/es".

Educació Social. Revista d'Intervenció Socioeducativa, 65, 97-115

ISSN 2339-6954

- ▲ Acostumem a parlar de la “pedrera” d’un Club per referir-nos a les i els jugadors formats a la casa i, en particular, als que formen part de les categories inferiors.

Acostumem a parlar de la “pedrera” d’un Club per referir-nos a les i els jugadors formats a la casa i, en particular, als que formen part de les categories inferiors

La Peña és un Club de planter si tenim en compte el número d’equips de bàsquet de formació amb què compta i, també, el número de jugadors del primer equip que s’han format a la Peña o el número de jugadors de primer nivell que han sorgit de la “factoria” de Badalona.

Però també cal entendre que el Club és un planter (*pedrera*, en castellà)¹ en el qual les persones, amb ajuda d’altres, tracten d’extreure el millor de si mateixes (la pedra) i esculpeixen el seu caràcter. En aquest sentit, si bé no totes les persones som jugadors del planter, la Peña i Badalona sencera és un planter o factoria de jugadors.

I això és el passa, des del 1930, en un Club i en una ciutat que aviat es va convertir en “el bressol del bàsquetbol”. I, en el cas de la Peña, gràcies a un model de Club i a un model de treball amb el planter tan íntimament lligats, que no s’entén un sense l’altre.

El planter és el motor del Club Joventut Badalona, i la seva raó de ser, i per això abasteix el primer equip. No és el motor del Club perquè proveeixi el primer equip, si fos així deixaria de ser-ho si no el proveís. En aquest sentit, el resultat seria un club de bàsquet però ja no seria la Peña.

Però si el planter deixés de proveir el primer equip, el model tampoc se sostindria i, per això, la importància clau que tenen, en la tasca del planter, el bàsquet base o bàsquet de formació i, dins d’aquest, la detecció i el treball amb jugadors amb projecció de futur.

Aquest és el nostre model i la història que celebrem, defensem i construïm, generació rere generació. Aquest és el nostre ADN i el nostre esperit, l’esperit d’un grup d’amics que van somiar un dia amb construir un projecte des de la base, la Peña, l’esperit de Badalona.

Història i filosofia del Club

El Club Joventut Badalona (CJB), la Peña, es va fundar el 1930 per un grup d’amics de Badalona amb l’excusa de practicar diferents esports com ciclisme, ping-pong, futbol, entre d’altres, però la novetat d’un esport que arribava a la península els va fer anar practicant el bàsquet amb més força cada dia.

El nom que aquell grup d’amics va escollir per al Club, avui reconegut com un dels clubs i planters de bàsquet més prestigiosos d’Europa, va ser “Peña

Spirit of Badalona” en homenatge a l’aviador Charles Lindbergh que, aquell mateix any, havia realitzat el vol Nova York - París sense escales.

Amb la guerra recentment acabada, alguns equips van desaparèixer i un primer problema va ser trobar equips amb els quals disputar partits, tenint en compte també la distància dels diferents contrincants. A més calia un nou camp, però els directius i jugadors d’aquest jove Club, amb la seva empena, van poder arregar un camp perquè fos inaugurat el 1939.

Així, durant la postguerra van començar les competicions, tant catalanes com nacionals, i en unes i altres el Club va aconseguir-hi magnífics resultats, estant sempre a la part alta de la taula. D’aquesta manera, a mitjans de la dècada dels 40, arriba la primer gran fita de l’entitat. El Club aposta per fitxatges de renom que li permeten donar un salt qualitatiu, aconseguint la segona posició a Catalunya i el títol nacional a costa del totpoderós Reial Madrid.

En aquests anys, tan difícils econòmicament, el Club es va plantejar integrar-se sota la tutela del FC Barcelona com una secció més, però gràcies a l’ímpetu dels seus directius encara podem dir que som dels pocs clubs de bàsquet per excel·lència i l’únic, al costat de l’Estudiantes i el Reial Madrid, que ha participat sempre en la màxima categoria del bàsquet espanyol. A més, en aquella època, ja començaven a despuntar jugadors formats en una ciutat que s’anava convertint en “el bressol del basquetbol”, del qual sorgirà la futura Escola de Bàsquet de la Peña.

L’inici dels anys 50 va estar marcat per la formació de la selecció nacional de bàsquet, que va disputar un torneig informal a Buenos Aires. Una selecció en la qual sempre han participat molts jugadors del Club, particularment en les seves categories de formació. En aquesta dècada s’aposta clarament pel planter i s’ascendeix al primer equip els joves de les categories inferiors, alhora que el Club fa els primers passos en l’aventura europea i guanya un torneig internacional a Antibes (França).

Els anys 60, finalment, el treball de diferents generacions ens porta a Europa. Per primera vegada, la Peña jugava competició europea, la Recopa, passant les dues primeres eliminatòries. Però el major èxit de la dècada va arribar en la temporada 1966-1967 en la qual s’aconseguia la Lliga Nacional, acabant Nino Buscató i Alfonso Martínez com a màxims anotadors del campionat. Badalona tornava a sortir al carrer.

La dècada dels 70 va començar sent molt competitiva, i van quar grans campionats tot i que el Reial Madrid acabava aconseguint els títols. El Club també era competitiu a Europa, però els èxits no arribaven. En aquesta època va arribar a l’equip el primer entrenador estranger, Clinton Morris, i un canvi d’escenari, amb la inauguració d’un nou pavelló, Ausiàs March, per acollir nous fans. A més, irromp amb força l’anomenada “Quinta del Matraco” formada pels joves Fernández, Delgado, Mulà, Cairó i Bosch als quals s’unirien Josep M. Margall, Filbà i Ametller.

El Club seguia amb la seva filosofia de tenir jugadors de la casa juntament amb jugadors experimentats. Amb l'arribada del primer jugador estranger a l'equip, Frank Costello, van arribar èxits esportius, tant a Espanya com a Europa. El Club seguia apostant pels jugadors formats a Badalona mentre començaven a arribar jugadors estrangers tan mítics com Zoran Slavnic.

Així, precisament, a la temporada 1976-1977, el Club crea l'Escola de Bàsquet. Un referent per a moltes generacions de Badalona i un punt d'inflexió perquè el Club Joventut Badalona sigui reconegut com una de les factories generadores de jugadors més importants d'Europa.

Amb la dècada dels 80 va arribar el primer títol europeu guanyant la Copa Korac. però a mesura que van avançar les temporades, el Club es va sumir en una crisi, tant esportiva com econòmica i social (tres pilars bàsics de qualsevol club, però en un model com el de la Penya la interconnexió entre ells es reforça).

Amb l'entrada d'una nova directiva, i amb l'arribada d'una nova generació de jugadors de la casa, com Jordi Villacampa, Anton Soler, José Montero o Èric Bartomeu, es va intentar reconduir la situació. Així, es van aconseguir bons resultats tant a Espanya com a Europa i s'hi van incorporar entrenadors de renom com Aíto García Reneses, alhora que se seguia apostant pel planter, que tants bons resultats havia donat i continuava donant a l'entitat. Al final de la dècada, es va tornar a guanyar la Copa Korac, ja amb jugadors consagrats però que s'havien format a Badalona.

A la dècada dels 90 el Club Joventut Badalona es va coronar com el Club més important d'Europa, guanyant la Copa d'Europa el 1994. Tot el treball que es va començar a finals dels 80 es va traduir en grans títols a principis dels 90 amb la consecució de dos títols ACB consecutius entre 1990 i 1992. Entre tots dos es va estrenar el nou pavelló, més gran, amb capacitat per a 12.000 aficionats i aficionades que volien veure com el seu equip es convertia en el més important d'Espanya i d'Europa.

Després d'aquests èxits va arribar un temps de crisi econòmica amb rumors de desaparició. Però l'entrada d'una nova directiva i l'aposta, una altra vegada, per gent formada a Badalona, al costat de tres bons americans, va propiciar que el 1997 es guanyés la setena Copa del Rei. I en els anys posteriors es va apostar per una important reestructuració, tant interna com externa.

El nou segle es veu marcat per l'arribada d'un nou president, l'exjugador Jordi Villacampa, i per la tornada d'Aíto García Reneses com a entrenador. Es tornava a apostar per un gran nucli de jugadors del planter que, al costat de bons estrangers, va aconseguir obtenir de nou èxits esportius. D'aquesta manera, s'aconsegueix la FIBA Cup el 2006 i dos anys més tard la ULEB Cup i la Copa del Rei, amb jugadors del planter, com Rudy Fernández i Ricky Rubio, com a grans destacats del campionat.

Els últims anys de la història del Club no es poden explicar sense tenir en compte el context de crisi econòmica del país. Després d'una època daurada de títols, les restriccions en la tresoreria van conduir a l'entitat a un concurs de creditors l'octubre de 2010. Sense possibilitats de competir a nivell econòmic amb els equips més potents de la Lliga ACB, la Penya es va establir a la meitat de la taula, sense patir, per conservar la categoria però sense cap possibilitat de lluitar pel Play-Off ni d'entrar a Europa com en anys anteriors.

Tot i els mals moments, l'arribada de Salva Maldonado el 2011 va portar estabilitat esportiva al Club, que continuava apostant pel segell d'identitat verd i negre amb joves de la casa com Pere Tomàs, Guillem Vives, Nacho Llovet o Albert Ventura. La 2014-2015 va ser la millor temporada en l'última dècada del Club. L'equip va aconseguir classificar-se per a la Copa del Rei, celebrada a Las Palmas de Gran Canaria, en tercera posició. A més, va aconseguir arribar a semifinals després de derrotar l'amfitrió, el Herbalife Gran Canaria. Seguint en aquesta línia, el FIATC Joventut també va aconseguir entrar al Play-Off en una destacada setena posició i amb un balanç de 19 victòries i 17 derrotes.

En definitiva, quan el Club ha travessat mals moments econòmics, ha mantingut la seva aposta pel planter i amb el suport i compromís de la seva base social ha aconseguit resistir. I quan els moments econòmics han estat bons i ha estat capaç de mantenir el bloc de jugadors de la casa (combinant-los sempre amb altres jugadors i, a partir d'un moment, amb jugadors estrangers), això li ha fet competir al màxim nivell i obtenir un major retorn econòmic, esportiu i social.

Però, sigui com sigui, hem mantingut el nostre model i estem molt orgullosos i orgullosos d'això. Competim amb d'altres, sense renunciar a ser qui som i en desigualtat de condicions perquè les diferències en el finançament dels clubs de bàsquet han provocat un tall molt important entre: clubs com la Penya que se suporten en el "treball de planter" i els clubs que tenen ingressos procedents del seu equip de futbol, d'espònsors potents, com entitats bancàries, o de subvencions d'institucions públiques, quan no de les tres fonts al mateix temps.

Model de treball amb el planter

La importància del basquet base o basquet de formació

Parlar del Club Joventut Badalona és parlar de planter, sens dubte. Tota la institució gira al seu voltant, generació rere generació. Com deïem a la presentació:

Les diferències en el finançament dels clubs de bàsquet han provocat un tall molt important entre clubs que se suporten en el "treball de planter" i clubs que tenen ingressos procedents del seu equip de futbol, d'espònsors potents o de subvencions d'institucions públiques

- El planter és el motor del Club, i la seva raó de ser, i per això abasteix el primer equip. No és el motor del Club perquè proveeixi el primer equip, atès que deixaria de ser-ho si no ho fes. Si això succeís, el resultat seria un Club de bàsquet, però deixaria de ser la Penya.
- Però si el planter deixés de proveir el primer equip, el model tampoc se sostindria i, d'aquí, la importància clau que tenen, en el treball de planter, el bàsquet base o bàsquet de formació i, dins d'aquest, la detecció i el treball amb jugadors de projecció, del qual parlarem després.

Com s'ha pogut observar també en la lectura que hem fet de la nostra història, aquest model que constitueix la filosofia sobre la qual se sustenta el Club no és fruit d'un dia. I tampoc ho és el model de treball de planter amb el qual es troba íntimament connectat.

Rere el model de treball amb el planter hi ha un treball molt extens, llarg en anys, i per sobre de tot una metodologia de treball barrejada amb una cultura i uns valors formatius.

Especialment importants són els valors de respecte, honestat i tants d'altres que dóna per si sol l'esport

Especialment importants són els valors de respecte, honestat i tants d'altres que dóna per si sol l'esport, quan es practica com cal. O els d'orgull i sentiment de pertinença a un equip i a una institució, sobretot quan aquesta institució no para de ser un degoteig constant de jugadors que, gaudint d'un esport, es fan homes en ella i, en alguns casos, amb la immensa sort de poder convertir la seva passió en la seva professió.

I aquest és, a més, un èxit col·lectiu i un motiu d'alegria per a totes i tots. A banda de contribuir a formar persones, i bones persones, sens dubte el major èxit de la institució és que de cada generació en surti algun jugador per debutar amb el primer equip, i no només això, sinó que es vol tingui continuïtat.

Sens dubte la principal il·lusió per a tots (Club, entrenadors, delegats, tutors, jugadors, familiars...) és que un d'aquests nens que inicia la seva trajectòria, a l'edat que sigui, en l'estructura verd-negra, pugui algun dia vestir la samarreta del primer equip del Joventut amb orgull, defensar-la durant el major temps possible i, quan ja no ho sigui, formar part d'aquesta xarxa tan extensa de jugadors de bàsquet que el Club ha anat teixint arreu del món i que, alhora, segueixen essent de la casa.

El Joventut destina més d'un 20% del seu pressupost total al seu planter. Comparativament el Club podria destinar aquesta quantitat al fitxatge de dos jugadors de primeríssim nivell per temporada per a competir a l'ACB. Segur que si l'entitat optés per aquest model, el perfil dels seus seguidors i aficionats/des canviaria i ens atreviríem a dir que fins i tot el seu interès, pel Club, podria disminuir o arribar a desaparèixer.

Des del seu inici, el Club sempre ha funcionat com una petita família. Una “Penya”, un grup, un gran grup que es mou per un fi comú, però no a qual-sevol preu.

La formació a la factoria de Badalona transmet un gran respecte, als d'aquí i als de fora, per la política i la pràctica esportiva de la ciutat, especialment per la vinculada al bàsquet però no només. Ni la política és patrimoni exclusiu de les administracions públiques ni el bàsquet de la Penya.

Parlem d'un ADN representatiu de 230.000 habitants, d'una cultura, d'una manera d'entendre aquest esport del bàsquet, i l'esport en general, i d'una eina, els clubs de formació, amb una capacitat enorme de transmetre una infinitat de valors que van lligats al bàsquet de formació.

No podem oblidar que en una mateixa temporada en la màxima competició nacional, van arribar a participar alhora tres clubs de la mateixa ciutat, Cercle Catòlic (conegut com Cotonificio), Sant Josep de Badalona i el mateix Joventut. Fins i tot el poble confrontant a la ciutat, Montgat, també va tenir un equip participant en la mateixa competició. La comarca del Barcelonès Nord és molt rica, en quantitat i qualitat, en el coneixement i la pràctica de l'esport de la cistella.

La passió per aquest esport a la nostra ciutat és com aquelles tradicions que vénen de lluny als pobles, i aquests sentiments que formen part de l'herència familiar, que es traspassen de pares i mares a filles i fills, generació rere generació.

Aquest és el bressol del basquetbol, les arrels de les quals també sorgeix la mateixa Penya.

L'estructura del Bàsquet Base a la Penya, actualment, és molt gran.

Per començar hem de subratllar que el Club té la secció de bàsquet femení, potser no tan coneguda ja que no té representació a l'elit, però sí que té com a referent un equip sènior que competeix en la lliga autonòmica. La secció femenina està representada per 11 equips amb unes 140 jugadores des de les categories de pre-mini fins a júnior (dels 8 als 18 anys). Dels 4 als 8 anys formen part dels grups d'iniciació en què es treballa amb alguns grups mixtos.

La secció masculina té dos blocs importants:

- L'Escola de Bàsquet amb uns 260 alumnes dividits en 23 equips de treball.
- Els Equips d'Elit, amb 60 jugadors pertanyents a 5 equips.

A més, cal tenir en compte els jugadors que formen part dels nostres equips vinculats, que acostumen a seguir la seva formació amb la dificultat afegida del que anomenem les dobles carreres.

L'Escola de Bàsquet és la base de dos objectius prioritaris per al Club: la formació i la selecció, progressiva, de jugadors. Cada generació acostuma a tenir tres línies, tres nivells. El màxim nivell serà el bloc que, quan vagi creixent, serà l'arrel dels equips d'elit que a poc a poc seran més selectius.

D'altra banda, fins als deu anys, el departament de "scouting" fa petits seguiments de jugadors i, a partir d'aquesta edat, la direcció esportiva farà incorporacions puntuals, primer a distàncies curtes i, posteriorment, en edats d'infants i cadets (13-16 anys) s'arriba a portar nois de fins a uns cinquanta quilòmetres de distància de Badalona.

El primer que el Joventut vol oferir a qualsevol nen o nena és la possibilitat de poder jugar amb la samarreta de la "Penya".

Per això va tenir sempre els equips inferiors, anomenats ara equips Cadets, Juniors, o sub-20 i anteriorment Juvenils i Juniors. I, per això, en la temporada 1976-1977 va crear l'Escola de Bàsquet.

I, per això, des de sempre s'ha treballat amb "totes les edats". Potser a l'inici no hi havia nens i nenes tan petites com ara (4 anys), però sí des dels 8 anys, per transmetre des de bon principi una cosa molt important per a poder practicar aviat un esport: els fonaments, una paraula que en l'actualitat s'està perdent, o com a mínim no se li dona el mateix valor.

La Penya vol interpretar aquest esport d'una manera integral i intel·ligent, associant-ho també a la formació de la persona

La Penya vol transmetre valors, com la importància d'adquirir fonaments i el respecte per la feina ben feta, pel bon fer a nivell individual i grupal, entre molts d'altres, i interpretar aquest esport d'una manera integral i intel·ligent, associant-ho també a la formació de la persona.

D'altra banda, sempre insistirem en la formació acadèmica dels nostres jugadors i jugadores.

L'atenció en els aspectes acadèmics

Aquest és un esport que requereix molta agilitat mental, molta velocitat en la presa de decisions i, sens dubte, volem transmetre al "jugador/a - alumne/a" que cada dia a les aules fa un treball d'entrenament si conrea el seu principal múscul: el cervell. Ho exemplifiquem com si estigués al gimnàs, però en lloc de fer multi-salts, per millorar la seva coordinació i la seva musculació, busquem, en aquest cas, potenciar el seu múscul més important. El que treballa i potencia és la seva capacitat de concentració, de retenció i d'interpretació. Una cosa de gran valor a la pista.

Som conscients de la important influència que té l'esport per aquestes noies i nois. Cal aprofitar la seva il·lusió i el seu ímpetu per canalitzar-lo positivament, en el dia a dia, també cap als estudis, perquè és bo per a ells com a persones i ho és, i ho serà també en el futur, com a jugadors.

Així, als nois i noies de totes les edats que formen part del Club, amb previ consentiment dels pares i mares, se'ls fa un seguiment acadèmic trimestral, sempre amb la idea de poder reforçar i posar en valor les seves qualificacions escolars.

Hi ha diverses lectures per part de les i els jugadors. Per a uns, és un compromís amb què responen a l'esforç dels seus pares i mares pel fet desplaçar-se uns quants quilòmetres cada dia i d'esperar-los mentre duren les seves sessions d'entrenament i preparació física. Per a altres, és una obligació a assumir ja que saben que si les qualificacions no són les adequades les seves sessions d'entrenament es veuran reduïdes.

Aquesta solució, sempre consensuada amb mares i pares, fa fàcil que cada jugador intenti no perdre's cap entrenament, perquè la pèrdua d'entrenaments, llevat de lesió, malaltia o casos de força major, repercuteix en els minuts de joc, cosa que en cap cas agrada al nen/a.

L'experiència ens diu que el reforç que donem als pares i mares, i als jugadors, en aquest aspecte sempre és positiu. És veritat que no hem fet cap miracle ni creiem que ho puguem fer. En casos de qualificacions molt negatives no tenim exemples de girs de 360 graus, però sí de millores considerables respecte a l'històric acadèmic fins al moment d'entrar en aquesta dinàmica de control.

I no només perquè cada jugador o jugadora se sent controlat individualment sinó perquè se genera dins del grup, i dins del Club, un intangible que és allà i que fa que el col·lectiu de jugadors i jugadores del Club donin a l'àmbit acadèmic la importància que mereix.

En aquesta mateixa línia, a les instal·lacions del Club s'ha habilitat una sala d'estudi. Està just al costat de la sala d'entrenadors, en la qual els entrenadors de bàsquet base preparen les seves sessions o treballen amb la tecnologia, de manera que és una zona del pavelló que ja es reconeix com a zona de silenci.

Està equipada amb wifi i habitualment la fan servir els nois i noies que, per guanyar temps, vénen directament de l'escola. És possible també l'ús per part de germans/es que no coincideixen en horaris d'entrenament i fins i tot la utilitzen alguns pares i mares treballar durant els entrenaments dels seus fills o filles.

Tot aquest seguiment respon a un procés, que és controlat pels professionals esportius.

Als nois i noies de totes les edats que formen part del Club se'ls fa un seguiment acadèmic trimestral, sempre amb la idea de poder reforçar i posar en valor les seves qualificacions escolars

En el cas dels jugadors de planter en general, ja que més endavant parlarem dels jugadors becats que entren en un programa de tutoria, el procediment o protocol a seguir és el següent.

El delegat de cada equip és l'encarregat de recollir les qualificacions de cada jugador cada trimestre, sempre que estiguem autoritzats pels pares i mares, si bé és veritat que fins al moment no hem trobat cap cas en què s'hi hagin negat.

Prèviament a aquesta recollida de qualificacions, hem tingut la reunió de pre-temporada amb tots els pares i mares. Equip per equip, han estat informats d'aquest fet encara que la majoria ja en són coneixedors.

Com que tenim un històric de temporades anteriors i coneixem, cas per cas, el nivell acadèmic i els alts i baixos que pot tenir cada individu en els diferents moments de la temporada intentem anticipar-nos-hi. L'històric ens serveix per tenir un barem per mesurar la seva trajectòria i exigir a cada persona el que pot donar, al màxim però sense excedir-nos. En el cas d'un noi o noia que s'incorpori al Club, fem una reunió individualitzada amb el pare, la mare i el jugador, per fer més extensa la nostra informació i alhora sol·licitar-los l'estat o nivell acadèmic. Amb això volem tenir un referent i oferir-los la nostra ajuda i exposar-los les nostres experiències sobre el tema.

Seguint el protocol cada trimestre, una vegada que el delegat o delegada de cada equip ha rebut les notes, les contrasta amb l'entrenador de l'equip i fan l'informe corresponent perquè així li consti al coordinador, el qual, si cal, es posarà en contacte amb la família per activar els suports necessaris. No cal dir que els pares i mares, en el moment del curs o la temporada que considerin i creguin convenient, poden traslladar a la direcció esportiva les seves inquietuds respecte a l'evolució acadèmica del seu fill o filla. Tenen les portes totalment obertes.

Certament, a hores d'ara, hem afrontat un gran nombre de situacions, algunes més fàcils i d'altres més complexes, però en la immensa majoria el jugador o jugadora les ha superat i les ha reorientat favorablement.

El treball de la Fundació: Basquet Base i jugadors amb projecció

La Fundació Privada Joventut és una entitat jurídica sense ànim de lucre el treball de la qual entronca directament amb la Missió de la Peña de manera que la seva vocació és vetllar per la formació i el suport dels nens/es i joves que, a través de la pràctica del bàsquet, volen completar el seu desenvolupament.

Un dels seus pilars principals és l'equip de bàsquet en cadira de rodes. La Fundació realitza, també, diverses activitats (xerrades, visites...) per promoure l'esport en general i el bàsquet en particular, particularment entre les i els nens, adolescents i joves.

Però en el marc d'aquest article cal subratllar que un dels seus objectius és aconseguir fons per destinar-los a fomentar el Bàsquet de Base i, també, donar suport als jugadors de projecció "becats", tot facilitant-los tant els seus estudis com la seva formació esportiva. Per a això, la Fundació disposa d'una estructura petita però efectiva que vetlla pel benestar d'aquests nois.

La Fundació és la responsable màxima d'aquests nois que el Club té en tutela durant la temporada, en les edats compreses entre els 13 i els 22 anys. Aquests nois han estat escollits pel departament tècnic després d'una profunda anàlisi i en competència amb clubs i planters nacionals i fins i tot internacionals.

Podem dir que aquests nois, al costat d'altres que viuen amb les seves famílies i formen part dels equips d'elit o vinculats, són els escollits perquè el Club treballi a llarg termini. Són les apostes perquè el Club en un futur pugui seguir la tradició de proveir el primer equip amb jugadors de màxim nivell per competir a la lliga ACB. Aquest, com hem assenyalat, és un fet diferencial que distingeix el #Joventutmodel.

Els clubs més poderosos econòmicament i socialment poden apostar fort per jugadors que en cadascuna de les seves generacions sobresurten i donen el màxim rendiment.

Hi ha molta competència perquè aquests nois que poden sortir de qualsevol població o Club més petit puguin formar part dels planters de l'ACB.

Però el Bàsquet és un esport de vegades enganyós. Hi ha molts jugadors que en categories infantils i cadets sobresurten per diferents motius, sigui per la seva maduresa mental o per la seva maduresa física i que al final per diferents motius no acaben de consolidar-se en l'elit.

L'excel·lència del Joventut ha estat el descobriment del talent a llarg termini, el que es coneix com "el jugador tapat". És el jugador que entre els 13 i els 16 o fins i tot els 18 anys no sobresurt. És un tipus de jugador que no dona rendiment segurament a les categories infantils ni cadets ni, fins i tot, en el primer any de Júnior (16-17 anys) però té el talent intrínsec. Molts nois d'aquest perfil són de creixement tardà, però el talent hi és, preparat per explotar en qualsevol moment quan el seu cos li ho permeti. Moltes vegades això coincideix al final de la seva etapa de formació en els primers anys de jugador sènior. Aquesta paciència i visió són les virtuts d'una part de l'èxit d'aquest Club. I gràcies a la Fundació, que acompanya aquesta paciència amb el suport econòmic necessari, som capaços de generar una infinitat de jugadors.

L'excel·lència del Joventut ha estat el descobriment del talent a llarg termini

Aquesta paciència i visió són les virtuts d'una part de l'èxit d'aquest Club

L'estructura de beques que la Fundació facilita anualment és:

- 7 o 8 beques a jugadors d'entre 13 i 18 anys
- 3 o 4 beques a jugadors d'entre 18 i 22 anys

El primer grup conviu en un pis (residència) per a 6 becats amb un tutor que conviu 24 hores amb els nois i una persona de suport que els prepara els àpats i realitza les tasques domèstiques. Les altres dues beques poden tenir dos perfils diferents depenent de la temporada:

- Un jugador que faci una fórmula mixta perquè la distància en quilòmetres de la seva ciutat d'origen és notable però pactada amb la seva família perquè no sigui necessari el desarrelament familiar. Això ens fa trobar fórmules imaginatives per compaginar la seva formació acadèmica amb la logística i els entrenaments diaris. Això vol dir, facilitar a les famílies fórmules de transport i altres despeses que puguin generar aquesta opció atorgant-los una d'una beca.
- Una altra opció que ens podem trobar és la d'un noi/a estranger que en el seu primer any a Badalona no domini la llengua. En aquests casos l'opció és trobar una família d'acollida, de confiança del Club, que a més tingui un perfil d'adults que professionalment es dediquen a la docència, per ajudar amb un seguiment més proper en el dia a dia del noi/a en aquest primer any d'adaptació, especialment els primers tres mesos.

Als nois que surten del pis de becats i estan a cavall del primer equip i de l'equip vinculat, la Fundació els atorga una beca que cobreix un habitatge compartit amb altres nois (màxim 3), manutenció, alguna ajuda perquè la seva família pugui visitar-los i matrícules universitàries.

Els processos educatius amb els jugadors becats

Quan tenim els primers contactes amb els jugadors que poden arribar a ser escollits pel Club per atorgar-los una beca de la Fundació i les seves famílies, el nostre compromís té tres punts molt importants que són els següents i per aquest ordre.

1. Continuar amb la formació integral de la persona, en valors i el més cenyida als costums adquirits del seu entorn.
2. Exigència i rigor acadèmic amb un objectiu màxim: obtenir la selectivitat (menors de 18) i continuar, en la mesura de les possibilitats per l'exigència d'entrenaments, amb una carrera universitària.

3. Posar tots els mitjans possibles per intentar obtenir els èxits esportius esperats per les tres parts (jugador, família i Club).

Hi ha diverses etapes que el jugador supera en aquest procés. Sens dubte, el més complicat és l'adaptació a una nova vida, lluny de casa, en un procés d'autonomia i responsabilitat que segurament no havia experimentat abans a aquests nivells.

Així mateix, és fonamental la convivència amb un col·lectiu de 6 persones més que, en alguns casos, poden no parlar el mateix idioma. A això, només des del punt de vista de l'idioma, se li suma l'adaptació a una part dels estudis en català per als jugadors que vénen d'altres autonomies.

En aquest context, l'acollida i l'acompanyament és una part central del nostre treball i una branca molt important d'aquest arbre (projecte) que ha de ser molt sòlid.

Quan un nen arriba al Club arrenca un nou periple en el seu projecte vital, una experiència lligada a un context (el Club, el pis, l'escola...) que requereix fer reajustaments, personalitzats, en la persona i l'entorn. I és que després de l'experiència d'haver educat molts jugadors que ja han passat per les nostres mans, podem afirmar que "l'experiència és un grau" però per aplicar-la a una gran varietat de situacions que es crearan en la trajectòria d'una persona becada en particular.

Tot el suport serà poc per a "escoltar" el jugador en el procés i les figures d'entrenadors, delegats/des, preparadors físics, metges, fisioterapeutes, tutor i personal de suport del pis, responsable esportiu del Bàsquet Base, director esportiu del Club, directius, personal de manteniment, professors, directors dels centres acadèmics, i d'altres que segur que ens deixem, són fonamentals per fer que aquest trencaclosques sigui un èxit, al costat del jugador i la seva família.

Totes aquestes figures professionals realitzen un treball educatiu, també des de l'àmbit esportiu, però les que més directament intervenen en el procés educatiu i acadèmic dels joves són el tutor del pis de becats, el responsable esportiu del Bàsquet Base, el director esportiu del Club i, en el marc escolar, les i els professors i caps d'estudis.

Pel que fa a la coordinació d'aquestes figures amb les que treballen en l'àmbit esportiu, la nostra estructura no és gaire àmplia i la implicació de les persones és màxima, motiu pel qual hi ha una comunicació constant i una connexió instantània entre la part esportiva i la que es responsabilitza del seguiment del jugador en altres aspectes de la seva vida.

Els circuits interns i els diferents canals de comunicació fan que en tot moment estiguem sincronitzats i quan hem de resoldre algun problema sempre

L'acollida i l'acompanyament és una part central del nostre treball i una branca molt important d'aquest arbre (projecte) que ha de ser molt sòlid

el consensuem entre les persones responsables, essent el màxim responsable el director esportiu del Club.

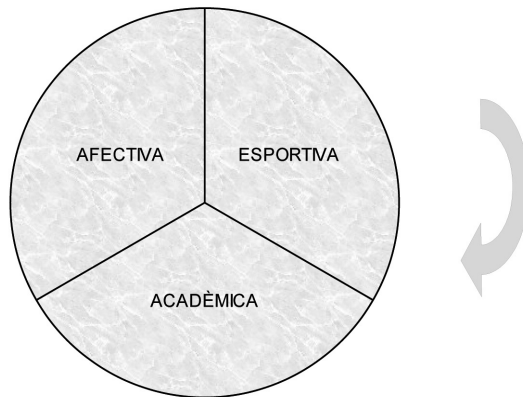
Una clau important de l'acompanyament són les tutories

Una clau important de l'acompanyament són les tutories, molt especialment al principi de cada temporada, quan el jugador té en el seu poder els dos calendaris (l'escolar i l'esportiu).

És el moment en què el responsable de la tutela d'aquest jugador li fa veure els avantatges i inconvenients del planning, en què es reflecteixen els espais que pot tenir per a l'estudi, l'esport i el descans, així com la importància que té també disposar de temps per al lleure i per a les seves coses personals.

El canvi d'exigència en els entrenaments i el gran volum que hi ha d'aquests produeixen també un desgast diari important per al becat, la qual cosa reclama una molt bona planificació de les tasques setmanals i distribuir molt bé el temps per fer possible el somni i que no es torni en contra en cap moment.

Referent a això, fem servir la roda fraccionada en tres porcions (l'acadèmica, l'esportiva i l'afectiva) per visualitzar que quan una de les tres porcions se'n desequilibra, la roda no pot girar en bones condicions.

Hi ha un compromís, mutu, en aquests tres aspectes: formació integral, en valors, formació acadèmica i desenvolupament esportiu

D'altra banda, com hem assenyalat, el contacte amb la família és fonamental des del principi, i hi ha un compromís, mutu, en aquests tres aspectes: formació integral, en valors, formació acadèmica i desenvolupament esportiu. Això es tradueix en una relació permanent, al llarg de l'any i del procés, així com en entrevistes, formals i informals, amb diferents figures (tutor del pis, responsable esportiu del Bàsquet Base, director esportiu, tutors o tutores del centre escolar...), a petició de qualsevol de les parts i de manera espontània en molts moments.

A més, les famílies de jugadors que formen part dels equips d'elit també són una gran ajuda perquè aquests nois, i les seves famílies, se sentin ben

acollits al Club. El que podria semblar una amenaça per als seus propis fills esdevé una oportunitat de millora del grup i d'intercanvi cultural. I se senten participants del procés de veure créixer i acompanyar els futurs jugadors del primer equip, entre els quals hi pot haver el seu fill o algun d'aquests xavals que acompanyen amb afecte.

Respecte a la formació acadèmica, ja hem assenyalat com la pròpia activitat esportiva constitueix una escola de valors i, també, un espai d'aprenentatge i desenvolupament de capacitats, competències o destreses. Valors i capacitats que seran útils, sens dubte, per a la vida i, també per a la vida professional.

Hem assenyalat també com des de l'àmbit esportiu s'incideix amb els jugadors, també amb els becats, en la importància dels resultats acadèmics, des de la consciència de la connexió que existeix entre l'aprenentatge a l'aula i algunes destreses que són fonamentals també en la pista. I, també, com, a partir dels 18 anys, els joves becats segueixen comptant amb suports per a continuar amb la seva formació acadèmica i no són precisament pocs els jugadors del Club que ho han fet.

Quan parlem d'esport, parlem de resistència, companyerisme, respecte, concentració, exigència, puntualitat, esforç... i d'una infinitat de valors que van molt lligats també amb les dobles carreres.

El perfil acadèmic del jugador no és, certament, l'aspecte principal a l'hora de seleccionar jugadors, però les qualificacions que pugui tenir són un apartat que tractem en les entrevistes amb la família i que tindrem molt en compte.

Estem convençuts que un noi amb un bon currículum acadèmic té més facilitat perquè el procés sigui un èxit. D'altra banda, si veiem una oportunitat esportiva clara, encara que sigui amb una trajectòria escolar mediocre, es fa igualment l'aposta esportiva però, al mateix temps, s'intenta refloatar acadèmicament l'alumne i exigir-li uns mínims.

No s'entendria l'esforç que aquests nois, i les seves famílies, realitzen pel fet de viure en la distància si no hi hagués un motiu encoratjador. Està clar que el primer objectiu per a aquests nois és aconseguir el seu somni d'esdevenir un professional del bàsquet i poder jugar al màxim nivell amb els millors. Però aquesta motivació els dona força per adoptar compromisos acadèmics.

En definitiva, la cura de la formació acadèmica des de la base desborda l'àmbit escolar, forma part també de la nostra responsabilitat com a educadors i tindrà molta importància quan els jugadors, amb alguns anys més i més autonomia, continuïn en la mesura del possible, amb la seva formació acadèmica.

És per això que, des del principi, vam adquirir un compromís amb les famílies, a les quals hem d'agrair la confiança que han dipositat en el Club, sent

Estem convençuts que un noi amb un bon currículum acadèmic té més facilitat perquè el procés sigui un èxit

fidels al pacte fet: seguir formant els seus fills, als quals ja els han inculcat el valor de la formació i uns hàbits educatius.

Per això, a més de tot el que s'ha dit anteriorment i cenyint-nos ara als jugadors becats en etapa escolar (en el nostre cas ESO i Batxillerat), el Club treballa habitualment amb dos escoles de Badalona amb una exigència i un rigor acadèmic alt i s'involucra, juntament amb el centre i la família, en el seguiment acadèmic del seu fill.

Així, respecte al seguiment acadèmic, l'esquema bàsic de repartiment de funcions i rols entre les figures més directament vinculades amb el procés educatiu i acadèmic és el següent:

- Tutor del pis de becats: Seguiment diari. Motivació. Suport. Enllaç diari amb la família.
- Responsable esportiu/logístic del Bàsquet Base: Motivació. Resoldre algun conflicte acadèmic. Referent i enllaç familiar amb l'escola.
- Director esportiu del Club: Causes de força major.
- Professorat (en particular les i els tutors): Enllaç directe amb els pares i les mares i el tutor del pis. Visites periòdiques en les visites dels pares/mares a Badalona per seguiment.
- Caps d'estudis: Primers contactes i visites de presentació del centre. Causes de força major.

El Club oferirà el seu suport per intentar esmenar situacions acadèmiques crítiques procurant l'ajuda de professors/es de suport o seguint altres indicacions pautades pel centre

D'altra banda, en els casos en què sigui necessari, seguint les indicacions del centre educatiu, el Club oferirà el seu suport per intentar esmenar situacions acadèmiques crítiques procurant l'ajuda de professors/es de suport o seguint altres indicacions pautades pel centre. Hi ha casos, per exemple, en els quals no són l'actitud o els coneixements de l'alumne el problema per seguir el nivell acadèmic del centre al qual s'incorpora. Els programes educatius de diferents regions o països no coincideixen i fins i tot, en algun cas, el jugador venia d'un centre en el qual no es realitzaven tasques fora de l'horari escolar. I quan es plantegen aquest tipus de situacions és necessari realitzar processos d'adaptació.

El paper de la família és clau també en aquest aspecte. Les famílies sempre estaran al corrent de tot el que succeeix a nivell escolar. Seran els primers que aprovaran el centre on estudiarà el jugador i, en el cas que calgui intervenir-hi per qualsevol qüestió relacionada amb l'escola, tindran en tot moment opinió.

Estaran en contacte directe amb el tutor del jugador i, en el moment en què ho vulguin, amb el tutor/a o cap d'estudis del centre escolar. Així mateix, tindran en tot moment accés a la plataforma digital del centre educatiu per poder seguir la formació del seu fill.

El responsable del Bàsquet Base i el tutor del pis estan en contacte permanent amb els centres educatius però és fonamental que els pares i mares s'entrevistin amb els tutors/es dels seus fills, aprofitant les seves visites a Badalona, tal com ho farien si el seu fill seguís vivint amb ells. De vegades, aquestes entrevistes es realitzen a tres bandes (família, Club, centre) la qual cosa, ja d'entrada, suposa que el jugador vegi que anem de la mà, en la mateixa direcció i amb els mateixos objectius.

Per concloure, volem reflectir alguns esforços i dificultats en relació a l'adaptació o conciliació d'horaris esportius i escolars.

El fet que l'ESO i el batxillerat tinguin horaris de tarda, es complica la logística necessària per a realitzar els entrenaments de tecnificació d'aquests nois, però des del Club sempre prioritzem la formació acadèmica sobre l'esportiva.

Això suposa fer un pla a la carta amb el jugador per compaginar ambdós aspectes sobre la base d'una programació esportiva que, igual que l'acadèmica, es fa més exigent amb l'edat, com es pot observar a la taula següent.

CATEGORIA	EDAT	SESSIONS SETMANALS		
		TECNIFICACIÓ 60-75'	FÍSIC 60'	ENTRENAMENT DE PISTA 90'
INFANTIL	13-14	1	2	3
CADET	14-16	Entre 1-3	Entre 3-4	4
JUNIOR	16-18	Entre 2-3	4	Entre 4-5
VINCULATS	18-22	3	4	Entre 5-6

Amb aquesta exigència i respectant els descansos de regeneració que hi ha d'haver entre sessions, el pla esportiu es traçarà individualment arran de les necessitats del jugador i les possibilitats de pistes de la instal·lació.

També caldria plantejar-se el treball esportiu des de l'àmbit acadèmic (justament al revés del que es fa), però compaginar esport i estudis actualment és molt complicat, fins i tot per als esportistes reconeguts com a esportistes d'alt rendiment o esportistes d'elit i ho és més com més s'avança en tots dos terrenys, atès que les exigències es multipliquen.

Hi ha una clara dificultat acadèmica en aquest país per poder compaginar l'esport d'elit amb els estudis. Això, en part, provoca la gran quantitat de fuga de talent que està marxant als EUA per seguir la formació universitària.

Aquest és un tema a tenir molt en compte per part de tots (legisladors, administracions públiques, clubs, centres educatius i universitats...) per millorar i ajudar a aquests esportistes de manera que puguin compatibilitzar, de veritat, ambdues carreres.

Hi ha una clara dificultat acadèmica en aquest país per poder compaginar l'esport d'elit amb els estudis

A mode de síntesi, podem dir que estem davant d'una experiència il·lusionant en cada un dels casos. Una experiència que ens uneix a una gran diversitat de famílies, amb hàbits i cultures diferents, però amb les quals fem front comú per compartir i gaudir les diferents etapes que el seu fill viurà en el camí cap al seu somni, al Club, amb els seus companys i les persones de suport.

Sempre amb l'esperança i l'objectiu que totes les parts puguem celebrar algun dia tant les graduacions acadèmiques com els debuts a la lliga ACB, sense que el jugador oblidí mai que, a la vida i al bàsquet, "per saber on vol anar, ha de saber d'on ve".

I llavors és quan podem cridar ben fort... **FORÇA PENYA!!! HA VALGUT LA PENA!!!**

Palmarès

Competicions internacionals

1	COPA D'EUROPA	1994
2	COPES KORAC	1981, 1990
1	COPA ULEB	2008
1	COPA FIBA EURO CUP	2006

Competicions nacionals

2	LLIGUES NACIONALS	1967, 1978
2	LLIGUES ACB	1991, 1992
8	COPES DEL REI	1948, 1953, 1955, 1958, 1969, 1976, 1997 2008
5	COPES DE CATALUNYA	1949, 1952, 1953, 1954, 1957
11	LIGUES CATALANES	1986, 1987, 1988, 1990, 1991, 1992, 1994 1998, 2005, 2007, 2008

Judit Borrull Ambròs
Responsable de comunicació
judit@joventutbadalona.com

Lluís Riera Martí
Entrenador ajudant primer equip
joventutmodel@gmail.com

Jordi Martí Casals
Director esportiu
jmarti@joventutbadalona.com

-
- 1** Nota de la traductora: en l'article original, escrit en castellà, es fa servir el terme "pedrera" en el seu doble sentit, tot expressant una metàfora que en català no és possible de mantenir.
-